

VÝBUCHY MALOOBJEMOVÝCH VAREN METAMFETAMINU V PANELOVÝCH DOMECH

SMALL-SCALE CLANDESTINE METHAMPHETAMINE LABS EXPLOSIONS IN PREFABRICATED HOUSES

VOJTĚCH VÁVRA

Právnická fakulta Univerzity Karlovy, magisterský studijní program Právo a právní věda – výherce studentské soutěže o nejpřínosnější článek *Drugs & Forensics Bulletin NPC* rok 2021

Abstrakt: Česká republika je maloobjemovou výrobou metamfetaminu nechvalně proslulá. V roce 2019 bylo z celkem 234 zajištěných varen 145 maloobjemových, což představuje 61,9 %. V roce 2020, ovlivněném pandemií COVID-19, tento podíl dokonce vzrostl na 66 %. Produkce téměř dvou třetin zajištěných varen metamfetaminu tak míří výhradně na domácí trh, kde zásobuje touto drogou malé komunity závislých osob. Přesto, že jejich výrobní potenciál nepřesahuje 50 g metamfetaminu na 1 výrobní cyklus, tedy nijak vysoký objem, následky způsobené maloobjemovou výrobou, zejména pak v panelových domech a husté městské zástavbě, mohou být násobně závažnější. Tato práce analyzuje výbuchy maloobjemových varen metamfetaminu v panelových domech z hlediska trestního práva a přidává šest návrhů *de lege ferenda*, jak tento negativní jev minimalizovat.

Klíčová slova: metamfetamin; výroba metamfetaminu; maloobjemová varna; výbuch varny; prevence

ÚVOD

Šest zraněných osob, zdemolovaná značná část objektu a na čtyřicet evakuovaných obyvatel – to jsou statistiky výbuchu bytové varny metamfetaminu v ostravském panelovém domě z letošního února.¹ Bohužel se přitom ani zdaleka nejedná o případ ojedinělý, ba naopak. Výbuchy maloobjemových varen metamfetaminu, jehož výrobou je Česká republika

celosvětově nechvalně proslulá, s sebou každoročně přináší vysoké materiální škody, vážné ohrožení zdraví obyvatel sousedních bytů a nezdárka též obětí na životech. To nepochybně dokládá nejen aktuálnost právě otevírané problematiky, ale i nutnost hledat cesty a způsoby, jak nelegální varny včasné odhalovat a jak *pro futuro* předmětné drogové kriminalitě účinně předcházet.

METAMFETAMIN

Účinky metamfetaminu

Metamfetamin (metylamfetamin), označovaný nejčastěji jako pervitin nebo slangově též například jako *perník*, *krystal*, *matro*, *zrní*, *zob*, *peří*, *sníh*, *péčko* nebo zejména v zahraničí jako *czeko* (*tschecho*), patří do skupiny budivých aminů stimujících centrální nervovou soustavu. „*Aplikuje se ústy, šňupáním nebo nitrožilně, což je v ČR nejčastější způsob aplikace.*“² Účinky metamfetaminu jsou velmi dobře známy a popsány – po jeho požití nastupuje euforie, snížení únavy, zvýšení krevního tlaku a tepu, pocení, rozšíření zornic, urychluje se tok myšlenek, odstraňují zábrany, zvyšuje se pozornost a soustředěnost.² Jedná se přitom o látku vysoce návykovou, na níž vzniká silná závislost výlučně psychického rázu, kdy je člověk hnán tzv. *cravingem* (bažením) po další dávce vyvolaným vyplavováním vysokého množství dopaminu.² Metamfetamin však s sebou přináší dlouhou řadu negativních účinků, a to zejména při odeznívání (tzv. *dojezd*) či po odeznění účinků drogy. Uživatelé například mohou trpět tzv. *stíhou*, tedy pocitem, že je někdo pronásleduje a jsou v ohrožení. Mezi další nežádoucí účinky patří zejména následné vyčerpání, úzkosti, deprese, nespavost, riziko selhání srdce, ale i postupná ztráta zájmu o cokoli jiného mimo drogu.³

Výroba metamfetaminu

Existují tři nejčastější způsoby výroby metamfetaminu. Ke každé je přitom třeba prekurzoru – látky použitelné k výrobě omamných nebo psychotropních látek uváděné v příslušných přímo použitelných předpisech Evropské unie. Obchod s prekurzory je státem regulován a značně ztížen. V trestním zákoníku, zákoně č. 40/2009 Sb., (*dále jen „trestní zákoník“*), v hlavě sedmé, dílu prvním, nalezneme trestný čin podle § 286 výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě omamné a psychotropní látky a jedu. Samotné látky uvedené v příslušných předpisech Evropské unie však nejsou jediné, které české trestní právo považuje za prekurzory. „*Mezi prekurzory tedy patří vedle samotných látek použitelných*

k výrobě omamných nebo psychotropních látek výslovně jmenovaných v přílohách příslušných přímo použitelných předpisů Evropské unie také přírodní produkty a směsi, které tyto látky obsahují, včetně farmaceutických a léčebných přípravků (léků) je obsahujících, z nichž je lze snadno získat.“⁴

Výše zmíněné způsoby výroby metamfetaminu jsou následující:

1. výroba za použití prekurzoru BMK,
2. výroba za použití prekurzoru benzylchloridu,
3. výroba za použití prekurzoru efedrinu/pseudoefedrinu.⁵

Podle Výroční zprávy Národní protidrogové centrály (*dále jen „NPC“*) byl v roce 2020 do České republiky importován metamfetamin z Nizozemí vyrobený za použití prekurzoru BMK, i nadále však v ČR dominoval metamfetamin vyrobený tzv. českým způsobem výroby, při kterém je „*použit červený fosfor a jod v prostředí kyseliny fosforečné s (pseudo)efedrinem či jeho deriváty jako prekurzory.*“⁶ Další metodou je tzv. *moskevská cesta*, „*angl. „Red P”, kdy je efedrinový prekurzor redukován ve vodním prostředí při použití červeného fosforu a jodu.*“⁶ Hlavní rozdíl mezi nizozemským a českým metamfetaminem spočíval v ceně drogy. „*Takto vyrobený metamfetamin [za použití BMK – pozn. autora] se v České republice prodává zhruba za částku v rozmezí od 400.000,- Kč do 450.000,- Kč za 1 kilogram, zatímco metamfetamin vyrobený tzv. českou cestou se prodává za částku v rozmezí od 500.000,- Kč do 560.000,- Kč za 1 kilogram.*“⁷ Za zmínku jednoznačně stojí i trend Evropy jako překladiště drog, jak informuje Evropská zpráva o drogách 2021: „*a přes Evropskou unii se na další trhy přepravuje velké množství metamfetaminu. Tyto změny souvisí se spoluprací mezi evropskými a mexickými zločineckými skupinami.*“⁸ Tento trend potvrzuje i Výroční zpráva NPC: „*K nejvýznamnějším zdrojům metamfetaminu v Evropě aktuálně patří metamfetamin vyrobený mexickými zločineckými skupinami v průmyslových laboratořích, zejména v Nizozemí a Belgii, a metamfetamin dovážený mexickými zločineckými skupinami v řádech stovek kilogramů, zpravidla v kontejnerech nákladních lodí z Mexika.*“⁷

Tab. 1 – počet zajištěných maloobjemových varen
(Zdroj: Policejní prezidium České republiky)

Období	Počet zajištěných maloobjemových varen	Kraj s nejvyšším počtem zajištěných maloobjemových varen
2016	199	Jihomoravský (30)
2017	167	Ústecký (28)
2018	147	Moravskoslezský (23)
2019	145	Jihomoravský (23)
2020	107	Jihomoravský (19)

Tyto hodnoty přibližně odpovídají poklesu celkového počtu zajištěných varen metamfetaminu, jak dokazuje tabulka níže.

Tab. 2 – počet zajištěných varen dohromady
(Zdroj: Policejní prezidium České republiky)

Období	Počet zajištěných varen	Kraj s nejvyšším počtem zajištěných varen
2016	262	Moravskoslezský (37)
2017	264	Ústecký (36)
2018	244	Jihomoravský (36)
2019	234	Moravskoslezský (34)
2020	162	Moravskoslezský (26)

Další skupinou jsou výchozí a pomocné látky, které vláda v souladu s § 53 odst. 1 zákona č. 272/2013 Sb., o prekurzorech drog, v platném a účinném znění, upravuje nařízením č. 458/2013 Sb., o seznamu výchozích a pomocných látek a jejich ročních množstevních limitech. Zákon o prekurzorech drog definuje ve svém § 35 odst. 1 výchozí a pomocné látky následovně: „Výchozími a pomocnými látkami se rozumí látky, které nejsou uvedenými látkami kategorie 1, 2 nebo 3, ale z důvodu jejich častého zneužívání a významu při nedovolené výrobě omamných, psychotropních nebo uvedených látek kategorie 1, 2 nebo 3 s nimi mohou podnikající fyzické osoby, právnické osoby a orgány státní správy zacházet jen za podmínek stanovených tímto zákonem.“⁴⁹ V současné době jsou na seznamu tyto látky: 1,4-Butandiol, červený fosfor (nezbytná látka pro český způsob výroby metamfetaminu), gama-butyrolakton, (1R,2S)-(-)-Chlorefedrin včetně solí látky, (1S,2R)-(+)-Chlorefedrin včetně solí látky, (1S,2S)-(+)-Chlorpseudofedrin včetně solí této látky a (1R,2R)-(-)-Chlorpseudofedrin včetně solí této látky.

Samostatnou kapitolou je pak problematika pre-prekurzorů, což jsou látky legální, nijak neregulované, které slouží k výrobě prekurzoru, z nějž se pak vyrobí metamfetamin. Jedním z mnoha pre-prekurzorů k výrobě efedrinu/pseudoefedrinu je kupříkladu propiofenon, pro výrobu BMK poté benzyl kyanid.¹⁰

Definice maloobjemové varny metamfetaminu

Maloobjemovou varnu lze definovat jako varnu, jejíž produkce nepřesahuje 50 g metamfetaminu na 1 výrobní cyklus.¹¹ Z dat poskytnutých Policejním prezidiem České republiky ze dne 13.8.2021 na základě žádosti lze vyčíst, že tento druh varny je nejčastěji zajištěným druhem, přičemž můžeme konstatovat, že počet zajištěných maloobjemových varen od roku 2016, kdy se začal výrobní potenciál varen statisticky zaznamenávat, klesá.

Produkce z maloobjemových varen je „určena výhradně pro domácí trh.“⁴⁷ Často je vedena pachatelem, který se výrobě metamfetaminu teprve učí, varnu vede chaoticky a amatérsky, přičemž se dopouští chyb, jež ho umožní poměrně brzo odhalit. Jednou z takových chyb je kupříkladu nezakrytí zápachu chemikálií používaných k výrobě drogy. V důsledku nezkušenosti pachatele s výrobním procesem pak nezdědk dochází také k výbuchu varny. Ne vždy se však musí jednat o začátečníka, maloobjemově vyrábí metamfetamin taktéž skupina zkušených pachatelů, kteří ovšem své závislosti propadli do té míry, že výrobu ve větším rozsahu již nezvládnou. Pachatel metamfetamin vyrábí většinou sám, případně se spolupachatelem jako v úvodu zmíněném případě výbuchu varny v Ostravě, napojení na větší organizovanou skupinu nebývá vzhledem k nízkému objemu produkce běžné. Výrobci drog v bytových varnách jsou v drtivé většině současně i uživateli metamfetaminu, a tedy si část ponechávají pro vlastní potřebu. Pachatelé často přistupují i k ředění drogy, a to nejčastěji methylsulfonylmethanem, piracetamem, kyselinou askorbovou, jedlou sodou, moukou, někdy dokonce i omítkou. Od pachatele-výrobce následně metamfetamin putuje buď přímo ke koncovým uživatelům, nebo nejprve k distributorům,

kteří vzápětí zásobují koncové uživatele z řad závislých osob. Toto schéma na konkrétní kauze přehledně znázorňuje například A. Rosůlek ve své knize *20 případů státního zástupce na okrese* (2021).¹²

Maloobjemovou varnou lze z povahy věci najít prakticky kdekoli, nejčastěji se však nachází v husté městské zástavbě v panelových domech, jejichž nespornou výhodou je obzvláště ve velkých městech relativní anonymita prostředí – nájemníci přicházejí a odcházejí, nestarají se o své okolí. Pokud však pachatel zůstane na místě delší dobu, pozorný soused jej dokáže odhalit. Charakteristickými vnějšími znaky bytové varny jsou zejména silný chemický zápach, návštěvy cizích osob (často se zavazadly, ve kterých pachatelé nosí prekurzory) a vysoká produkce odpadu. V odpadu jsou pro výrobu drogy charakteristické zejména některé obaly od léků, přičemž za poslední dekádu dominují Cirrus, Sudafed, CET-DER, Apse-lan, Claritine Active, použít se dá i běžně dostupný Stopcold nebo Paralen Plus.⁷ Novinkou je rumunský lék Revigrip Sinus.

Speciálním případem malovýroby drog je fenomén tzv. „rolling meth labs“, tedy fenomén mobilních maloobjemových varen metamfetaminu. Přestože je tento způsob produkce typický zejména pro Spojené státy americké, lze se s touto produkcí setkat i u nás.¹³ Podstatou mobilních varen metamfetaminu je neustálé přemísťování se pachatele, neboť tyto mobilní varny je možno převážet v osobním automobilu, karavanu, na kole i přenášet v kufru. Nespornou výhodou z pohledu pachatele se zde stává absence starostí, jak se zbavit odpadu (postačí jej kupříkladu pohodit v lese), a zvýšený klid při samotné výrobě, protože jednou pachatel „vaří“ na chatě, jednou v lese, někdy na odlehlé polní cestě, tedy obecně vzato zpravidla v místech s nulovým či sníženým pohybem osob. Zásadní nevýhodou je naopak zvýšené riziko odhalení prostřednictvím silniční či pořádkové kontroly PČR.

Výbuch varny z pohledu trestního práva

Výbuch varny metamfetaminu v panelovém domě prizmatem trestního práva hmotného implikuje nej-

častěji jednočinný souběh dvou trestných činů z hlavy sedmé trestního zákoníku, a to:

1. přečinu obecného ohrožení z nedbalosti dle § 273 odst. 1 alinea 1 trestního zákoníku,

přičemž připadají do úvahy dle skutkových okolností i kvalifikační okolnosti podle:

- odst. 2 písm. a) – v případě, že způsobí činem v odst. 1 těžkou újmu na zdraví;
- odst. 2 písm. c) – v případě, že způsobí takovým činem značnou škodu, tedy v souladu s § 138 odst. 1 písm. d) se jedná o škodu ve výši nejméně 1.000.000 Kč;
- odst. 3 písm. a) – v případě, že způsobí činem v odst. 1 smrt.

Základní skutková podstata přečinu obecného ohrožení z nedbalosti je ohrožovací, oproti tomu kvalifikační okolnosti jsou již situacemi poruchovými. V případě, že nastane smrt osoby v důsledku výbuchu varny metamfetaminu, může nastávat zdánlivý střet dvou ustanovení trestního zákoníku, a to přečinu obecného ohrožení z nedbalosti podle § 273 odst. 1 alinea 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) a přečinu usmrcení z nedbalosti podle § 143 odst. 1. Jednočinný souběh těchto trestných činů je vyloučen, jelikož přečin obecného ohrožení z nedbalosti je ve vztahu speciality k přečinu usmrcení z nedbalosti, tedy při výbuchu varny metamfetaminu, který způsobí smrt osoby, se aplikuje ustanovení § 273 odst. 1 alinea 1, odst. 2 písm. a), odst. 3 písm. a) tr. zákoníku.

Zatímco za přečin podle § 273 odst. 1 alinea 1 tr. zákoníku hrozí pachateli mimo jiné trest odnětí svobody až na dvě léta, u kvalifikované skutkové podstaty podle odst. 3 písm. a) téhož ustanovení se může jednat o trest odnětí svobody až na 8 let.

2. přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 trestního zákoníku,

přičemž připadají do úvahy dle skutkových okolností všechny odstavce.

Nejpřísněji trestná kvalifikace nastane v momen-

tě, kdy pachatel naplní alternativně alespoň jedno písmeno čtvrtého odstavce:

- odst. 4 písm. a) – v případě, že činem v odst. 1 způsobí těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob nebo smrt;
- odst. 4 písm. b) – v případě, že takovým činem má v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného prospěch velkého rozsahu, tedy v souladu s § 138 odst. 1 písm. e) se jedná o škodu ve výši nejméně 10.000.000 Kč;
- odst. 4 písm. c) – v případě, že takový čin spáchá ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech, tedy spáchá zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1, odst. 4 písm. a) /b) /c) tr. zákoníku nebo jejich kombinací, přičemž pachateli hrozí mimo jiné trest odnětí svobody až na 18 let, kdežto u nejpříznivější kvalifikace – přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1tr. zákoníku, pachateli hrozí mimo jiné odnětí svobody až na pět let.

V souladu s § 43 odst. 1 tr. zákoníku bude pachateli uložen úhrnný trest podle toho ustanovení, které se vztahuje na trestný čin z nich nejpřísněji trestný. Konkrétně to pak znamená, že v pro pachatele nejpříznivější kvalifikaci mu bude uložen trest podle přečinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1 tr. zákoníku, kde pachateli hrozí mimo jiné trest odnětí svobody až na pět let.

Pokud bude podána obžaloba v pro pachatele nejpřísněji trestné kvalifikaci, tedy pro zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy dle § 283 odst. 1, odst. 4 písm. a) /b) /c) tr. zákoníku, bude mu hrozit mimo jiné trest odnětí svobody až na osmnáct let. V obou případech považují trestní sazby za adekvátní.

Návrhy *de lege ferenda*

Odhlování varen metamfetaminu je obecně těžkou disciplínou, jak dokazují tabulky výše. Vzhledem k ne-

bezpečnosti maloobjemových varen metamfetaminu v panelových domech je třeba usilovat o každý, byť i malý posun k většímu záchytu. Přináším proto svůj návrh *de lege ferenda*, který by mohl zvýšit šance na odhalení většího počtu varen.

Výbuch varny metamfetaminu je nesmírně mediálně zajímavou událostí. Doložit to lze na příkladu výbuchu varny v Ostravě-Hrabůvce dne 24. února 2021. O tomto výbuchu informovala všechna mainstreamová média (ČT, TV Nova, TV Prima, iDnes.cz, iRozhlas.cz, deník.cz, novinky.cz, lidovky.cz), což je dle mého názoru ideální příležitost pro Národní protidrogovou centrálu, jak informovat veřejnost o nebezpečnosti varen metamfetaminu, ale i o tom, jak tyto varny poznat. Je třeba podotknout, že málokdo zná své okolí lépe než obyvatel panelového domu. V drtivé většině má přehled o pohybu osob, hluku, zápachu a dalších faktorech, podle nichž lze varnu metamfetaminu v panelovém domě poznat. V případě, že Národní protidrogová centrála dokáže tyto občany oslovit, získá na svou stranu cenné spojení.

Navrhuji proto zřídit komunikační kanál Národní protidrogové centrály, který bude sloužit k oznamování podezření na existenci varny metamfetaminu (případně pěstírny konopí). Ideální by dle mého názoru byla kombinace telefonního čísla, emailu a formuláře na stránkách Národní protidrogové centrály.

Je otázkou, zda by uvažovaný komunikační kanál měl být anonymní. Pokud by byl koncipován jako anonymní, zřejmě by docházelo k většímu počtu ohlášení, ohlašovatelem by v určitých situacích mohl být i nespokojený zákazník, nicméně je vysoce pravděpodobné, že by byl zneužíván typicky v sousedských sporech. Další výhodou anonymity je bezesporu absence strachu oznamovatele z pomsty pachatele, který oznamovatel sdělující své nacionále zcela jistě cítit může, zároveň může být i jedním z faktorů, proč je potenciální oznamovatel pasivní. Otázka anonymity by tak měla být podrobena důkladné diskuzi, jelikož existují důvody pro i důvody proti. Sám jsem zastáncem anonymity z důvodu ochrany oznamovatele.

Šest kroků, jak zvýšit šance na odhalení varny metamfetaminu:

1. Zřídit přímé telefonní číslo na NPC speciálně pro ohlašování podezření na existenci varny metamfetaminu (pěstírny konopí).

Při absenci takového čísla se vystavujeme riziku, že k ohlášení na linku 158 (112) nedojde, jelikož oznamovatel si nebude jistý, zdali se jedná o krizovou situaci. Dojít na obvodní oddělení policie vyžaduje od oznamovatele aktivnější přístup, přičemž podle jednoduché rovnice zjistíme, že čím více aktivity od oznamovatele požadujeme, tím se zvyšuje šance, že své podezření neoznámí.

2. Zřídit emailovou adresu, jejímž prostřednictvím bude možno ohlašovat podezření na varnu metamfetaminu (pěstírnu konopí).

Pro některé občany je komfortnější komunikace prostřednictvím psaného slova. Absence této možnosti může vést k ztracení těchto oznamovatelů.

3. Zpropagovat dosavadní stránky NPC (<https://www.policie.cz/narodni-protidrogova-centrala-skpv.aspx>), případně vytvořit zcela nové, na nichž bude možno pomocí formuláře ohlásit své podezření na varnu metamfetaminu (pěstírnu konopí).

Aneb zatraaktivnit pro veřejnost boj s drogovou kriminalitou. Modernizace stávajícího webu, potažmo vytvoření nového, by mělo být podřízeno účelu informování veřejnosti o činnosti NPC. Možnost ohlášení formulářem přes webové stránky je další variantou, jak potenciálního oznamovatele přesvědčit, aby si své podezření nenechal pro sebe. Nutností jsou informace o tom, jak identifikovat varnu/pěstírnu – současné stránky je obsahují, nicméně jsou skryty pod nabídkou „Prevence“, kde je třeba kliknout na „*Rizika spojená s výrobou metamfetaminu a indoor pěstírny netechnického konopí*“. Tyto informace je třeba dostat do popředí. Policie ČR v současné době vede tři dobře zavedené účty na třech sociálních sítích: Facebook, Twitter a Instagram, zcela jistě by šlo mediální kampaň s minimálními náklady vést přes tyto sociální sítě.

4. Informovat média o výše uvedených krocích, požádat je o uveřejnění.

ČT jakožto médium veřejné služby by zřejmě nebylo nutno nijak extra pobízet, pro komerční média je drogová kriminalita zcela jistě divácky atraktivní téma, tudíž nepředpokládám, že by tuto příležitost promarnila. Kdykoliv pak dojde k výbuchu varny metamfetaminu, je vysoce pravděpodobné, že uvedou na konci reportáže informace o tom, jak varnu poznat a oznámit, čímž dojde k oslovení obrovské masy občanů, což je v konečném důsledku levný a efektivní způsob informování veřejnosti.

5. Letáková kampaň v lokalitách s nejvyšším výskytem varen metamfetaminu.

Leták by měl obsahovat informace o tom, jak varnu metamfetaminu/pěstírnu konopí poznat, a jakým způsobem své podezření oznámit. Jde tak o dražší, ale potenciálně efektivní metodu cíleného oslovení ohrožených skupin obyvatel. Z výše uvedených tabulek lze vyčíst, že letáková kampaň by byla žádoucí minimálně v Moravskoslezském, Jihomoravském a Ústeckém kraji.

6. Zvážit zavedení statistiky evidující výbuchy varen metamfetaminu.

Taková statistika umožní analyzovat trendy a pružně na ně reagovat.

ZÁVĚR

Tato práce zanalyzovala z pohledu trestního práva problematiku výbuchů maloobjemových varen metamfetaminu v panelových domech. Tento problém není v České republice jevem ojedinělým, ale pravidelně se opakujícím, z čehož vyplývá potřeba se tímto fenoménem zabývat podrobněji. V kapitole námětů *de lege ferenda* jsem zformuloval šest kroků, které by, pokud by byly realizovány, měly potenciál zvýšit počet odhalených varen metamfetaminu, zejména pak v panelových domech. Jedná se o ekonomicky nenáročné kroky, které staví především na aktivitě a všímavosti občanů. Pokud se je podaří zavést a dostat do povědomí veřejnosti, mají šanci zvýšit důvěru v Policii ČR, potažmo Národní protidrogovou centrálu. Cílem kampaně je vytěžit z nejhoršího, v podo-

bě výbuchu varny a ztrátách na majetku a lidském zdraví, to nejlepší, tedy větší veřejné povědomí o varnách metamfetaminu. Důležitá je adresnost sdělení: *pokud jste obyvatelem panelového domu, jste v ohrožení nejen kontaminací, ale i případným výbuchem*. Žádný obyvatel panelového domu si nemůže být stoprocentně jist, že v jeho okolí není varna metamfetaminu. Pokud Národní protidrogová centrála naučí obyvatele panelových domů varny rozpoznávat a informuje je o tom, jak policejní složky účinně a bez rizika kontaktovat, získá na svou stranu cenné spojení. Spojence, jejichž aktivita může zachraňovat životy nevinných.

Konflikt zájmů/Conflict of interest: Autor prohlašuje, že v souvislosti s tímto článkem je bez konfliktu zájmů

Corresponding author: Vojtěch Vávra, email: vavraj@seznam.cz, Univerzita Karlova, Právnická fakulta, nám. Curieových 901/7, 116 40 Praha 1.

Abstract: *The Czech Republic is notorious for small-scale metamphetamine production. In 2019, 145 of 234 secured metamphetamine laboratories were small-scale metamphetamine laboratories, expressed as a percentage: 61,9 %. In 2020, which was affected by COVID-19, this share even increased to 66 %. Production of almost two thirds secured metamphetamine laboratories supplies exclusively domestic market, where it supplies small communities of drug-addicted people with this drug. Their production potential does not exceed 50 g of metamphetamine per 1 production cycle, which represents relatively small output, on the other hand the consequences of small-scale metamphetamine production might be extremely devastating. This paper analyses explosions of small-scale metamphetamine laboratories from the perspective of Czech criminal law and adds six de lege ferenda*

suggestions on how to minimize this negative phenomenon.

Keywords: *methamphetamine; methamphetamine production; small-scale methamphetamine laboratory; methamphetamine laboratory explosion; prevention*

LITERATURA:

- 1) V domě v Ostravě po explozi hořelo, záchranáři ošetřili šest lidí, 2021. Česká televize. <https://ct24.ceskatelevize.cz/regiony/3274442-v-dome-v-ostrave-po-explozi-horelo-je-zrejme-nekolik-zranenych> (accessed Aug 17, 2021).
- 2) Kalina, K. *Drogy a drogové závislosti: mezioborový přístup*, 1st ed.; Úřad vlády České republiky: Praha, 2003.
- 3) Kalina, K. *Základy klinické adiktologie*, 1st ed.; Grada: Praha, 2008.
- 4) Draštlík, A.; et al. *Trestní zákoník: komentář*, 1st ed.; Wolters Kluwer: Praha, 2015.
- 5) IV. oddělení Národní protidrogové centrály. Methamphetamin – pervitin. *Drugs Forensics Bull.* **2003**, 9 (1), 3–7.
- 6) Lehmert, K. Rizika pracovní expozice mikrodávkou metamfetaminu, 2019. Oborový portál pro BOZP. <https://www.bozpinfo.cz/josra/rizika-pracovni-expozice-mikrodavkou-metamfetaminu> (accessed Aug 18, 2021).
- 7) Výroční zpráva NPC za rok 2020, 2021. NPC SKPV PČR. <https://www.policie.cz/clanek/vyrocn-zprava-npc-za-rok-2020.aspx> (accessed Aug 18, 2021).
- 8) Evropské monitorovací centrum pro drogy a drogovou závislost. *Evropská zpráva o drogách 2021: Trendy a vývoj*; Lucembursko, 2021.
- 9) Zákon o prekursorech drog. § 35 odst.; *Sbírka zákonů ČR, Zákon č. 272/2013 Sb.*
- 10) Kuchař, M. Pre-prekursorzy drog – nové trendy v Evropské unii. *Drugs Forensics Bull.* **2012**, 18 (4), 3–5.
- 11) Varny a pěstírny, 2021. Policie ČR. <https://varnyapestirny.policie.cz/> (accessed Aug 19, 2021).
- 12) Rosůlek, A. *20 případů státního zástupce na okrese*, 1st ed.; Wolters Kluwer: Praha, 2021.
- 13) Varnu na pervitin vozil v autě, 2021. Policie ČR <https://www.policie.cz/clanek/varnu-na-pervitin-vozil-v-aute.aspx> (accessed Aug 19, 2021).